

Enskild motion

Motion till riksdagen 2017/18:233

av **Anders Åkesson (C)**

Vattenbrist

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skyndsamt anpassa regelverket, bl.a. avseende inriktningen på markavvattning, så att den akuta problematiken med torka och vattenbrist kan hanteras snarast och senast inom den aviserade propositionen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Stora delar av sydöstra Sverige ligger i så kallad regnskugga efter det småländska höglandet och har därför en relativt låg nederbörd. De norra och södra delarna av Öland är bland de torraste platserna i Sverige. Vinden är ofta hård, och ön ligger i topp i solligan över sommarens soltimmar. Klimatanalyser visar att det i framtiden generellt kommer att bli torrare i denna del av landet och framförallt under sommarhalvåret. På Öland kommer det att bli torrare under hela året. Studien visar också att tillfällena med höga flöden och översvämningar till följd av skyfall kan komma att öka samtidigt som det kommer att bli stor risk för brist på vatten under sommarhalvåret.

Samtidigt växer vattenbehovet generellt i landet och i området i och med fler anslutningar till kommunalt vatten, en ökande livsmedelsproduktion och en växande besöksnäring. Regionalt pågår en diskussion om behov av samhällsberedskap och en anpassad lagstiftning vid extrem torka, en beredskap motsvarande den som finns vid översvämningar.

Efter flera torra vintrar är grundvattennivåerna i sydöstra Sverige och på Öland extremt låga. Beräkningar visar att om även 2017 blir ett ”torrår” kommer grundvattennivåerna att vara 2–4 meter under det normala vid slutet av 2017. Avsaknaden av påfyllning i vattenmagasinen har lett till en mycket ansträngd situation såväl i va-systemen som för enskilda vattentäkter. Förberedelser för att dämna upp mer vatten på Öland pågår på flera platser, och ytterligare undersökningar om nya uttagsplatser genomförs. Avsaltningsanläggningar för vatten från Östersjön har projekterats och byggts bl.a. på Öland och på Gotland.

En bidragande orsak till problemen är att det idag sker en snabb avrinning av ytvatten till diken och vattendrag ut i Östersjön. Detta är en följd av att skog, ängsmark, mossar och sjöar dikades ut i slutet av 1800-talet och början av 1900-talet. Många naturliga vattenreservoarer försvann i och med detta. Dagens lagstiftning är också framför allt utformad i syfte att hantera behovet av markavvattning.

Men med den problematik som beskrivs ovan med tilltagande vattenbrist och torka uppstår även ett större behov av att kunna skapa och reglera både tillfälliga och långsiktiga vattenfördröjande åtgärder. Det handlar om dämning för påfyllnad av ytvattentäkter, att få vatten att stanna kvar i en våtmark för att infiltrera till grundvatten, men också för att få markvatten att stanna kvar på åkermark för en tryggad skörd.

Gällande vattenlagstiftning medger inga undantag för dämmande åtgärder, inte ens vid force majeure. I den proposition om en ny vattenlagstiftning som regeringen aviserat, som följd av Vattenutredningen som presenterades i juni 2016, finns därför ett akut behov av att särskilt uppmärksamma svårigheterna med att använda dagens regelverk i händelse av långvarig torka.

Mot bakgrund av det ovanstående vill jag därför att riksdagen ställer sig bakom att ge regeringen till känna att den bör ta initiativ för att skyndsamt anpassa regelverket som idag huvudsakligen är inriktat på markavvattningsperspektivet så att denna akuta problematik med torka och vattenbrist kan hanteras snarast och senast inom den aviserade propositionen.

Anders Åkesson (C)